

סמ:

עין משפט
גמ' מצוה

הדר פרק ששי עירובין

מסורת הש"ס

(א) נכנס: מסורת וכן
הלן: (ב) ונספס: מיה
היה: עין דר: חולין דף
(ג) חולין דף: (ד) נכנס:
נכנס: (ה) נכנס: (ו) נכנס:
(ז) נכנס: (ח) נכנס:
(ט) נכנס: (י) נכנס:
(יא) נכנס: (יב) נכנס:
(יג) נכנס: (יד) נכנס:
(טו) נכנס: (טז) נכנס:
כירושלמי

תורה אור השלם
ו. דבר אבי ישראל
ואמרת אלהים אדם כי
יקריב מבם קרבן לך מן
הבהמה מן הבקר ומן
הצאן תקריבו את
קרבנם: ויקרא א ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נתן וכו'
כדלוי' להו'
(ב) ח"ס ד"ה ושלם וכו'
דהתם ח"רי בעיני' הא'
ניכ' כ"ה כפ"ה ושלם
ועוד כ"ה שפ"ד:

מוסף רש"י

ליתן רשות. אשתי יכול
ליתן רשותו לשהולך אלא
אם כן עבד ממנו מערב
שבת. וע"ז אר"י. ולבטל
רשותו. אם עד מבניו לך
לשטר את רשותו ואשתי
כעלה להם ליה משהולך
עד ששטר. וישראל ששם
ולא נתן נתיביו עם בני
המני והוא לך משהולך
ואשתי. אם היה פתח ביתו
ששטר. וישראל וישראל
ששטר בשוק. כשהוא
אשתי שהוא מותר לחלו
למכור. הרי הוא כשירשאל
ואם לא עירב עם שניו
חצר או מבניו נתן להם
רשותו וכו'. וישראל.
רשותו. אם היה פתח ביתו
פתח חצרו ששטר דין
כה ופתח ביתו עירב מתקן.
מטעם להם את רשותו של
חצר ואם לא בטל אשתי
להוליא ממתים לחצר
דהיא להי עירובין מרשות
המיתומת לכל חצר לרשות
שם לה חלקה. והמתים
נזרו אלא להוליא מרשותו
לרשות מבניו. וע"ז אר"י.
ובבב"ר ע"ז שישכיר. עד
ששטר ישראל הימט
וחולין ג. כיצד אומר
לו. ישראל חתונת רשות
אימתי רשותי קטילה לך. זה
נטעם חתונת מוציא לחצר
וע"ז אר"י. מבם אלא
כולכם. אדם כי יקריב
מבם קרבן. וע"ז נדר או
נדבה מצוי. דהא כי יקריב
חשבת כפירוי להקריב
וחולין ג. פרט למומר.
שאלן מקבלין נדבתו וישראל.
מבם בכבם חלקתי.
לנזר. ממתני אלא
מישטת ישראל ולא
לאומות. דכתיב אשתי
מכרת ישראל קריב
קרבן לכל נדריים וכו'.
כפרת מומין וירקא כג'
ומתא (חולין ג.) אשתי
לנזר. חתונת מוציא לחצר
לרשות המעיד וכיכנס
שטרות נדרי ונדבת
מכר ישראל. וע"ז דידה לא
מכר מי ששטת לחתונת מן
האלה כי יקריב קרבן

עד דהוי מומר (ט"ג). דההוא דלא חשוד לכל מיני דלמך מר
ממורה ע"ג שכל המודה בה ככופר בכל התורה כולה דכתיב (ויקרא טו) וכו'
משו ולא מעשו כל כל המלות האלה ובע"ג משמע קרא בהריות
(דף טז.) אמר רב נחמן. איהו ישראל מומר דקאמר רב הונא
לעיל (ע"ג) לענין ציבול רשות קרבן.
בשוק. כפרהסיא ואע"ג דמחלל
בזנות. כילד. אישראל קאי: רשות
קנייה לך. או רשותי מוטלת לך
לזכות. בקנין קדשי: רב אשי
אמר. לעולם מומר דקאמר רב
הונא לכל מיני קמשיב ליה מומר
וכרבנן ק"ל והאי מנה הוא דלמימא
ליה שבת עכ"ל: אדם כי יקריב מן
פרט למומר. דלמן מקבלין קרבני
דמכס משמע מקמכס: מכס.
ממכמי היא מיעוטא גבי ישראל ולא
כתיב כי יקריב מן האדם קרבן ש"מ
בישראל הוא לחלק ומיעט מומר:
ולא באומות. שמקבלין קרבן מכולם
דמתניא אשתי מה מ"ל אשתי לרבות
את הנכרים שזודרין נדריים ונדבות
בישראל כעל שזודרין (חולין דף יג.)
לכניא בני אדם הדומין לכהמה.
רשעים ששעו עמנן ככהמה שזיהו
מכרת את נוראה מקבלין מן
קרבן: מקבלין קרבנות. על זנה
מפושעי ישראל דהא קרא נדריים
ונדבות משמע דכתיב כי יקריב:
כדי שחזורי כפשוטו. דאי דמיון להו
נדריים מן לא קדרי: והמנסך אש
סיין. ע"ג: אלא לאו הכי קאמר.
מקבלין קרבנות מפושעי ישראל
המומרים דלכך אמר: מן הומר
לנכך אש סיין לא לחלל שבת.
דכמומר לכל המורה דמי דלא מעיט
ליה מכס ולא כולכם: מתניא נישו
אסור לנכנים ולכופרים. מימיה לחצר
צין הוא בין אשך בני המצר. וצבנא
מפרש כעטיל לכן רשות וצבניה לו
בחצר ולא ציטל לכן רשות בימיה
הלכן הוה ליה רשות בימיה רשות
דידיה וחצר רשותא דידיה: ושלם.
נמי שאלן מותרין להוליא מן לחצר
צין הוא בין הן דהא נמי שאלן
וחצר רשות אחת הן: נפטו לו. הם
רשות חצרן: הוא מוסר. ואשתי
מימיה לחצר: וכן אסורין. אשתי
מניו לחצר ואע"ג דרשות אחת הן
וצבנא מפרש טעמא: היו שנים
ששכמו ולא עירבו ושאל בני חצר
כעלו לחצר רשותו אסורין זה
על זה מפני שהוא של שניהן והבנים
מיוחדין כל בית לבעליה ואין מוציא
מרשות המיוחדת לו לרשות שלו ושל
רשות שהיה לו בחצירו שריא לבני החצר
לנזר. רשותו לנזר: בישו חצר: בישו אשתי אסור. הרי נתן לכן בימיה
ונסתלק: ואי דלא ציטל. מידי רשות חצירו מן שרייה: וקסברי רבנן. מנה דמתני' דקמחא היא ופליגא אדרי' אליעזר דלמך בפרק
עושין פסין (לעיל דף יג.) בימיה אסור להכניס להוליא לו אכל להם מומר דהמטעל רשות חצירו רשות בימיה ציטל: דהוי אורח לגבייהו.
כיון דמניו לא מפיק אע"ג דמשמע בחצר לא מיעדו ומשקל רשותיה הוא אלא כשאר אורחין: וכן אסורין. אשתי מימיה לחצר רשותו
דמשמע בחצר אע"ג דלאו מניו דרשותו מפקי הוה ליה משקל רשותא דמשמע לבני חצר דמו לאורחין: המשע. לאו דוקא: אשתי ששטת
מינה מבטלין כו'. דמשמע נתנו לו רשות ארישא קאי דקמי שאלן מומר לו ולכן דבעל להם רשותו מזור לו ונתנו לו רשותו הוא
מומר: היו שנים. ששכמו ולא עירבו עם השאר ובעלו לכן חצריהן רשותן אסורין שניהן זה על זה: ששטע. דאי הוה מתייבא לחודייהו
מעיקרא או אפרי אהדדי: לא לזיכא דהדר חוד ובעיל לחצריהו. רשות עמנו ואת חלקן ברשות ששטעלו לכן חצריהן: מהו דמימיה לנזר. ליה
דהו לכו כחמשה ששורין בחצר ולא עירבו דמבעיל רשותא לחד משמע. קמ"ל. דלא דמי דאלו התם כל חצר וחד רשותא דיהא ליה
רשותיה אכל הכא כיון דשאר בני חצר לאו להאי דפשיטא לחודייהו בעילי אלא למתייבא ביה חצר חצר ומבעיל לחצר רשותא דיהא ליה
לנזר חצר משום דאפרי אהדדי אשטחם דבעלו דקמחי לא אהני וכו' חצר מבעיל היא לא מני לחצריהן רשותא דידיהו דהא לא
קנייה: וכן פנינא. ושלם מומר לו ולכן ואי לאו דבעיל (א) ליה אמאי משתרו: ונעל פנינא. נתנו לו אלא חצר יחד נוטל רשות:

כדיני ממונות כשר בניני נפשות ומשני דרנא אפי' כר"מ דלמך
עד זומם פסול לכל התורה כולה דע"כ לא קאמר ר"מ התם אלא
עדי זומם דממון דרע לשמים ולכריות אכל הכא דרע לשמים
ולא לכריות לא שמת מיניה לית ליה לר"מ חשוד לחד מכל
האסורין להי חשוד לכל המורה כולה
לכא דלא אמר מקילתא למיכרתא
אלא בעד זומם דממון דוקא דרע
לשמים ורע לכריות ומיהו לאפי'
דהתם נישא וקיי"ל כוומיה וי"ל דאפי'
לכא חשוד לדבר אחד דרע לשמים
ולא לכריות חשוד לכל המורה כולה
כיוצא בה דרע לשמים ולא לכריות
אפי' מקילתא למיכרתא ומשד לדבר
אחד דרע לשמים ורע לכריות חשוד
לכל המורה כולה אפילו רע לשמים
ורע לכריות:
ושלהם מותר לו ויחן. דהוי
אורח לגבייהו פירש
ר"מ דלמך כירושלמי) אכנסא אינו
אסור לעולם ואומר ר"י דלא דמי
להכא כלל דהתם איירי (א) כגון הכא
לזר נמני לשם אכנסאולא ולא לקבוע
עמנו דהכי איתא התם אית מנה
תני וסקדור אסור מיד ואכנסא לחצר
שלישם ואית מנה תני קסדור אסור
לאחר שלישי אכנסא אינו אסור
לעולם מ"ד קסדור אסור מיד כרגיל
ואכנסא לאחר שלישי כשאינו רגיל
מ"ד קסדור לאחר שלישי כאלין
דענין כריות ואכנסא אינו אסור
לעולם כאלין דלא עלין כריות:
ע"ג
אלמא ע"ז ושבת כי הדרי ניהו שמע מינה: מתניא אשתי
חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור מלהכניס ומלהוציא לו ולהם
ושלהם מותרין לו ולהם נתנו לו רשותן הוא מותר והן אסורין היו שנים
אסורין זה על זה שאחד נותן רשות ונוטל רשות נותנין רשות ואין נוטלין
רשות מאימיהו נותנין רשות ב"ש אומרים מבעוד יום וב"ה אומרים משחשביה
ימי שנתן רשותו והוציא בין בשונג בין במידי ר"מ אומר דב"ר מאיר ר' יהודה
אומר במידי אסור בשונג אינו אסור: גמ' ביתו הוא דאסור החצירו שריא
היכי דמי אי דבטיל ביתו אמאי אסור אי דלא בטיל החצירו אמאי שריא הכא
במאי עסקינן כגון שביטל רשות החצירו ולא ביטל רשות ביתו וקא
סברי רבנן והמבטל רשות החצירו רשות ביתו לא ביטל דדייר איניש
בבית בלא חצר ושלחן מותר לו ולחן מאי טעמא דהוי אורח לגבייהו:
לנזר לו רשותן הוא מותר והן אסורין: ונהוי אינהו לגביה כ"מ אורחין חד
תניו חמשה הוי אורח חמשה לגבי חד לא הוי אורח ש"מ מבטלין
וחוזרין ומבטלין הכי קאמר נתנו לו רשותן מעיקרא הוא מותר והן
אסורין: היו שנים אסורין זה על זה: פשיטא לא צריכא דהדר חוד מינייהו
ובטיל ליה לחבריה מהו דתימא לישתרי קמ"ל דכיון דבעידנא דבטיל לא הוה
ליה שריותא כהאי חצר: שאחד נותן רשות: הא תו למה לי אי נותן תנינא אי
נוטל תנינא סיפא איצטריכא ליה שנים נותנין רשותו הא נמי פשיטא מהו דתימא
ליגור

כדיני ממונות כשר בניני נפשות ומשני דרנא אפי' כר"מ דלמך
עד זומם פסול לכל התורה כולה דע"כ לא קאמר ר"מ התם אלא
עדי זומם דממון דרע לשמים ולכריות אכל הכא דרע לשמים
ולא לכריות לא שמת מיניה לית ליה לר"מ חשוד לחד מכל
האסורין להי חשוד לכל המורה כולה
לכא דלא אמר מקילתא למיכרתא
אלא בעד זומם דממון דוקא דרע
לשמים ורע לכריות ומיהו לאפי'
דהתם נישא וקיי"ל כוומיה וי"ל דאפי'
לכא חשוד לדבר אחד דרע לשמים
ולא לכריות חשוד לכל המורה כולה
כיוצא בה דרע לשמים ולא לכריות
אפי' מקילתא למיכרתא ומשד לדבר
אחד דרע לשמים ורע לכריות חשוד
לכל המורה כולה אפילו רע לשמים
ורע לכריות:
ושלהם מותר לו ויחן. דהוי
אורח לגבייהו פירש
ר"מ דלמך כירושלמי) אכנסא אינו
אסור לעולם ואומר ר"י דלא דמי
להכא כלל דהתם איירי (א) כגון הכא
לזר נמני לשם אכנסאולא ולא לקבוע
עמנו דהכי איתא התם אית מנה
תני וסקדור אסור מיד ואכנסא לחצר
שלישם ואית מנה תני קסדור אסור
לאחר שלישי אכנסא אינו אסור
לעולם מ"ד קסדור אסור מיד כרגיל
ואכנסא לאחר שלישי כשאינו רגיל
מ"ד קסדור לאחר שלישי כאלין
דענין כריות ואכנסא אינו אסור
לעולם כאלין דלא עלין כריות:
ע"ג
אלמא ע"ז ושבת כי הדרי ניהו שמע מינה: מתניא אשתי
חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור מלהכניס ומלהוציא לו ולהם
ושלהם מותרין לו ולהם נתנו לו רשותן הוא מותר והן אסורין היו שנים
אסורין זה על זה שאחד נותן רשות ונוטל רשות נותנין רשות ואין נוטלין
רשות מאימיהו נותנין רשות ב"ש אומרים מבעוד יום וב"ה אומרים משחשביה
ימי שנתן רשותו והוציא בין בשונג בין במידי ר"מ אומר דב"ר מאיר ר' יהודה
אומר במידי אסור בשונג אינו אסור: גמ' ביתו הוא דאסור החצירו שריא
היכי דמי אי דבטיל ביתו אמאי אסור אי דלא בטיל החצירו אמאי שריא הכא
במאי עסקינן כגון שביטל רשות החצירו ולא ביטל רשות ביתו וקא
סברי רבנן והמבטל רשות החצירו רשות ביתו לא ביטל דדייר איניש
בבית בלא חצר ושלחן מותר לו ולחן מאי טעמא דהוי אורח לגבייהו:
לנזר לו רשותן הוא מותר והן אסורין: ונהוי אינהו לגביה כ"מ אורחין חד
תניו חמשה הוי אורח חמשה לגבי חד לא הוי אורח ש"מ מבטלין
וחוזרין ומבטלין הכי קאמר נתנו לו רשותן מעיקרא הוא מותר והן
אסורין: היו שנים אסורין זה על זה: פשיטא לא צריכא דהדר חוד מינייהו
ובטיל ליה לחבריה מהו דתימא לישתרי קמ"ל דכיון דבעידנא דבטיל לא הוה
ליה שריותא כהאי חצר: שאחד נותן רשות: הא תו למה לי אי נותן תנינא אי
נוטל תנינא סיפא איצטריכא ליה שנים נותנין רשותו הא נמי פשיטא מהו דתימא
ליגור

רבינו חננאל

עד דהוי מומר לע"ז.
ואמר רב אשי כי האי תנא
הוא דאמר דתמיר ליה
שבת כע"ז. דהוא אדם
כי יקריב מבם קרבן לך.
מכס ולא כולכם. להוציא
ואמר רב אשי לכל התורה
כולה. שאין מקבלין מטעו
קרבן. מכס. בכבם חלקתי
ולא באומות העולם. ש"מ
באומות כולן (שאין)
לאכלן מקבלין קרבנות
מפושעי ישראל שעברו
על קצת מצות כרי
שיחורו בחשיבה. חזן מן
המפורס לנכ"י ל"ג.
החלו שבתות כפרהסיא.
שאלו כשומרו לכל
התורה כולה הן. לפיכך
אין מקבלין מן כיוצא
בו ישראל המושמר
ששטר שבתו בשוק
ואינו מחלל אלא בסתר
מבטל רשותו. וישנו
מבטל שבתו בשוק. אלא
מחלל כבדיו פנים. אינו
מבטל רשותו מפני שאמר
ישראל רשותו נותן
רשותו בבני עד שישכיר.
כיצד אמר לו רשותו
קנייה לך. רשותו מוטלת
לך קנה ואין צריך
לזכות. מתני' אשתי חצר
ששכח אחד מהן ולא
עירב ביתו אסור לחצרו
ולחצרו. כי אורחין
כשביטל רשותו בחצר.
וקסברי רבנן המטעל
רשותו חצירו. רשותו בימיה
לא בטיל. לפיכך ביתו
אסור. שלחן מותרין לו
ולחן. כלומר בתיון
מותרין לו ולחן. היה ליה
דביטל רשותו היה ליה
אכנסא לגבייהו. וירושלמי
אכנסא אינו אסור לעולם.
נתנו לו רשותו הוא מותר.
דאח נתנו לו רשותו.
אכל חן אסורין. דליכא
למיכר דאכנסא אינו
לגבייהו. דמשמע גבי חד
לא הוה אורחין. ובמקום
שפסול להפתיח הכי לא
תימא דאיתנו דבטיל לחון
הוה רשותיה. הרי איתנו
ונתנו לו רשותו דמבעיל
מינה דמבעילין וחוזרין
ומבטלין. אלא הכי קמחי
מתני' נתנו לו הם רשותו
מעיקרא והוא לא נתן להם
הוא מותר והן אסורין.
היו שנים אסורין זה
על זה. פ"י הוה שנים
שלא נתנו לו רשותו.
כל בני החצר ונתנו להם.
אילו ששכח כל אחד מהן
אסור על חבריה. ואפי'
(שחזר) שאחרי כן חזר
האחד נתן רשותו לישן.
כיון דבעידנא דבטיל
לחן כל בני החצר לחני
חזר. הא הוה שריותא
לחצר דהא חזר אסור
על חבריה לא מיבעיל.